

12. Словник української мови : в 11 т. / редкол. : І.К. Білодід (голова) [та ін.] ; ред. Г.М. Гнатюк, Т.К. Черторизька. Київ : Наук. думка, 1972. Т. 3. 744 с.
13. Словник української мови: в 4 т. Т. 2. О–П / упоряд. з дод. влас. матеріалу Б. Грінченко ; НАН України, Ін-т укр. мови. Київ : Наук. думка, 1996. 573 с.
14. Спасенко В.О. Деякі питання адміністративно-правового регулювання діяльності Державної реєстраційної служби України. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С. 153–157.
15. Шевченко Е.О. Системність закріплення адміністративно-правових засад діяльності адміністративних судів як чинник ефективності діяльності цього органу держави. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 4. С. 165–170.
16. Якимець О.І. Правові засади використання науково-технічних засобів у цивільному процесі. *Науковий вісник НАВС*. 2002. № 2. С. 15–18.

УДК 342.922

СТРУКТУРА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ У ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

STRUCTURE OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF PUBLIC SERVICE BODIES IN THE LAW ENFORCEMENT FIELD OF UKRAINE

Комірчий П.О.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ*

Стаття присвячена встановленню та систематизації структурних елементів адміністративно-правового статусу персоналу органу публічної служби у правоохоронній сфері України. Автор, формулюючи визначення поняття «адміністративно-правовий статус персоналу органів публічної служби в правоохоронній сфері», окреслює структуру складових елементів цього адміністративно-правового статусу, зважаючи на положення чинного законодавства, а також приймаючи до уваги існуючі методико-теоретичні підходи до розуміння структури правового статусу. Особлива увага в статті приділяється критичному аналізу складових елементів досліджуваного адміністративно-правового статусу.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, орган публічної служби, персонал, правовий статус, правоохоронний орган.

Статья посвящена выявлению и систематизации структурных элементов административно-правового статуса персонала органа публичной службы в правоохранительной сфере Украины. Автор, формулируя определение понятия «административно-правовой статус персонала органов публичной службы в правоохранительной сфере», определяет структуру составляющих элементов данного административно-правового статуса с учётом положений действующего законодательства, а также принимая во внимание существующие методико-теоретические подходы к пониманию структуры правового статуса. Особое внимание в статье уделяется критическому анализу составляющих элементов исследуемого административно-правового статуса.

Ключевые слова: административно-правовой статус, орган публичной службы, персонал, правовой статус, правоохранительный орган.

The article focuses on identification and systematization of structural elements of administrative and legal status of the public service body personnel at law enforcement area of Ukraine. While formulating the definition of the “administrative and legal status of the personnel of public service body at law enforcement area” concept, the author outlines the structure of this administrative and legal status elements considering the current legislation regulations and the existing methodic and theoretical approaches to understanding the legal status structure. In the article, a particular attention is paid to critical analysis of constituent elements of the investigated administrative and legal status.

Key words: administrative and legal status, law enforcement agency, legal status, personnel, public service.

Постановка проблеми. Органи публічної служби у правоохоронній сфері нашої держави на сьогоднішній день виконують комплекс завдань, серед яких можна виокремити: спеціальні завдання (тобто, ті, що впливають з самої сутності діяльності держави в сфері правоохорони, головним чином: попередження та припинення порушень правопорядку; застосування заходів юридичної відповідальності до порушників правопорядку та ін.); особливі завдання (тобто ті, які має виконувати лише публічна служба

певного органу публічної служби в правоохоронній сфері). Тобто, як вбачається, роль вказаної публічної служби у забезпеченні правопорядку в Україні важко недооцінити, що закономірним чином актуалізує необхідність в дослідженні шляхів оптимізації функціонування публічної служби у правоохоронній сфері. При цьому в зазначеному питанні слід мати на увазі те, що публічну службу складають публічні службовці, котрі є частиною більш складного міжгалузевого інституту – персоналу органів публічної

служби. Попри це, вказаному інституту, що має найбільш важливе значення саме для адміністративного права, сьогодні не приділяється достатня увага юристів-адміністративістів, зокрема, в частині вирішення проблеми щодо розуміння структури їх адміністративно-правового статусу.

Аналіз наукової літератури та невирішені раніше питання. Слід мати на увазі, що окремі вчені у галузі права та публічного управління (зокрема, М.П. Грай, Л.В. Крупнова, К.Ю. Мельник, О.В. Петришин, Ю.В. Ударцов та інші науковці) вже у тій чи іншій мірі приділяли увагу в своїх наукових працях проблематиці правового статусу персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері. Поряд із тим, звернемо увагу на те, що означене питання вченими переважно не розкривалось комплексно: увага вчених приділялась окресленню правового статусу (або ж окремих елементів цього статусу) персоналу лише окремих органів публічного управління у відповідній сфері; розкриваючи сутність правового статусу персоналу, вчені приділяли основну увагу саме статусу публічних службовців.

Саме тому **метою** цієї наукової статті є виявлення та систематизація структурних елементів адміністративно-правового статусу персоналу органу публічної служби у правоохоронній сфері України. Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення комплексу наступних завдань: (1) сформулювати визначення поняття «адміністративно-правовий статус персоналу органів публічної служби в правоохоронній сфері України»; (2) зважаючи на положення адміністративного законодавства, приймаючи до уваги методико-теоретичні підходи юристів-адміністративістів стосовно розуміння структури адміністративно-правового статусу суб'єкта права, окреслити структуру складових елементів адміністративно-правового статусу персоналу органів публічної служби в правоохоронній сфері нашої держави; (3) критично проаналізувати складові елементи досліджуваного адміністративно-правового статусу.

Виклад основного матеріалу. Спершу слід зазначити, що під адміністративно-правовим статусом персоналу органів публічної служби в правоохоронній сфері нашої держави ми розуміємо системну сукупність взаємозалежних нормативно-визначених адміністративно-правових властивостей кадрового складу органу публічної служби в правоохоронній сфері України, як суб'єкта адміністративного права. Виходячи з цього, а також зважаючи на положення чинного законодавства, наукові підходи юристів-адміністративістів з приводу структури адміністративно-правового статусу суб'єкта права (А.М. Авторгова, В.М. Василенко, О.О. Кашперського, П.П. Кривошеїна, А.Г. Нікуліної, Р.В. Олійник, В.А. Панчук, О.В. Синегубова), доходимо думки, що адміністративно-правовий статус персоналу органів публічної служби в правоохоронній сфері нашої держави складається з наступних складових елементів:

1. Наявність необхідного обсягу правосуб'єктності, яка дозволяє виникнути адміністративно-

правовому статусу та зберігати його. Категорія правосуб'єктності, як зазначає український вчений В.М. Кравчук, міцно затвердилася в науковій термінології й широко застосовується у всіх галузевих юридичних науках, активно використовується в чинному законодавстві та судовій практиці [1, с. 71]. Саме тому, визначенню поняття «правосуб'єктність» приділяється досить широка увага серед українських вчених і дослідників різних галузей права (зокрема, С.Я. Вавженчука, Н.В. Ільчишина, О.В. Талидкіна та інших вчених). При цьому, аналізуючи адміністративну правосуб'єктність персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України, можемо дійти думки, що вона має безпосередній зв'язок із іншою галузевою правосуб'єктністю – трудовою правосуб'єктністю.

Поряд із тим, трудова правосуб'єктність працівника, на думку українського вченого Д.В. Сичова, є здатністю та можливістю особи бути суб'єктом трудових правовідносин (як абсолютних, так і відносних) й набувати своїми діями права та обов'язки, пов'язані з вступом у ці правовідносини [2, с. 390]. Також слід зауважити, що трудовою правосуб'єктністю володіють не лише працівники персоналу органу публічної служби, що не є публічними службовцями, але також й публічні службовці, що складає собою особливу теоретичну та практичну проблему, пов'язану із правовим регулюванням правового статусу відповідних службовців. Зокрема, українські дослідники, критично аналізуючи український та зарубіжний досвід правового регулювання правового статусу публічних службовців, а також підходи науковців до розуміння цього статусу, наголошують на тому, що публічним службовцям властива т. зв. «подвійна правосуб'єктність», обумовлена наявністю щодо відповідних осіб вимог, закріплених в нормах адміністративного та трудового права. Між тим, сьогодні законодавцями різних держав світу (не є виключенням також і Україна) робляться спроби звзвити вплив трудового права на правовий статус публічних службовців, що, на думку дослідника, «являє собою міру уникнення невизначеності розмежування подвійної природи правового статусу держслужбовців, з одного боку, та досягненням найбільш можливого рівня контролю над держслужбовцями (державні службовці в нашій державі і в багатьох пострадянських державах, як свідчить українська історія, у переважній своїй більшості є досить маргіналізованою групою працівників, що є безвільною, зокрема у випадках, коли їх використовують у проурядових мітингах та різних провладних заходах)» [3, с. 356–357]. Звісно, особливим чином вказана проблема стосується правосуб'єктності персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері нашої держави, адже служба в правоохоронних органах загалом є «надзвичайно специфічним та відповідальним різновидом трудової діяльності, що визначає і особливе правове становище службовців цих органів порівняно з іншими категоріями працівників». З огляду на вказане, як зазначає К.Ю. Мельник, до кандидатів на посади

в правоохоронних органах ставляться підвищені вимоги, що вказує на існування спеціальної трудової правосуб'єктності службовців правоохоронних органів [4, с. 13], з одного боку, та існування адміністративної правосуб'єктності як такої, з іншого боку. При цьому у законодавстві також можуть передбачатись особливі вимоги до правосуб'єктності працівників органів публічної служби у правоохоронній сфері, зокрема, тих, що не є публічними службовцями цих органів.

Українська вчена М.П. Грай справедливо розглядає правосуб'єктність особи як можливість і здатність особи стати учасником державно-службових відносин та охоплює її право- і дієздатність. У цьому контексті правосуб'єктність державного службовця є комплексним поняттям, що, як вважає вчена, зумовлено: (а) наявністю у нього якостей, котрі визначені законодавством при вступі на державну службу; (б) можливістю набувати та практично реалізовувати права і обов'язки при виконанні державних функцій та завдань, а також відповідати за дії та вчинки (державно-службова правосуб'єктність) [5, с. 8]. У свою чергу провідний український правник О.В. Петришин визначає правосуб'єктність державного службовця в якості різновиду спеціальної правосуб'єктності, що «обумовлена специфікою державно-службової діяльності, яка здійснюється на професійних засадах, і тому в структуру правового статусу державного службовця включаються його службові повноваження, права, обов'язки, юридичні обмеження, пов'язані зі специфікою державно-службової діяльності, та певні їх компенсації». Зважаючи на це, правосуб'єктність службовця, на думку науковця, має спеціальний характер, відображує спеціальні вимоги до кандидатів на прийняття на державну службу: «якщо загальна правосуб'єктність передбачає наявність зрілої психіки людини, що фіксується по досягненні повноліття і відсутності психологічних дефектів, то для зайняття посад на державній службі особи повинні володіти додатковими якостями та здібностями, відповідати додатковим умовам» [6, с. 8, 23].

Стосовно ж правосуб'єктності персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері, то в цьому сенсі слід мати на увазі, що правосуб'єктність працівників-неслужбовців та тих, хто є публічними службовцями, закономірним чином є неоднаковою у своєму обсязі: правосуб'єктність відповідних працівників, як правило, збігається з обсягом трудової правосуб'єктності; правосуб'єктність публічних службовців ускладнена тим фактом, що вона в повній мірі підпадає під дію відповідного адміністративно-правового режиму публічної служби в Україні.

2. Порядок зайняття посади (працевлаштування). Дотримання процедури зайняття посади в органі публічної служби в правоохоронній сфері особою є важливим елементом його адміністративно-правового статусу (та статусу персоналу цього органу загалом), адже є умовою дотримання принципу законності та верховенства права, рівності доступу до державної служби і т. д. Щонайперше, в окрес-

леному питанні слід мати на увазі те, що особа, яка займає відповідну посаду, повинна мати належний обсяг правосуб'єктності, а саме правосуб'єктність такого обсягу, який дозволив би свідчити про те, що ця особа може бути суб'єктом адміністративного права, державно-службових відносин та адміністративних відносин, в яких вказана особа буде учасником, перебуваючи на відповідній посаді. Вказані питання, зокрема, з'ясовуються у процесі конкурсного відбору та призначення осіб на посади в органах публічної служби в правоохоронній сфері нашої держави.

3. Права та обов'язки (повноваження) персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України. Розглядаючи права та обов'язки персоналу відповідних органів публічної служби, необхідно мати на увазі, що мова в цьому сенсі йде, як про публічних службовців, так і працівників цього органу, що не мають статусу публічного службовця. При цьому, права та обов'язки неслужбовців обумовлюються трудо-правовим статусом цих працівників (тобто, це, окрім прав людини і громадянина, також трудові права, а також трудові права окремих категорій працівників, зокрема: права осіб з особливим сімейними обов'язками; права вагітних жінок і т. д.), що ускладнений додатковими елементами адміністративно-правового режиму, в межах якого працюють відповідні працівники (зокрема, це додаткові обов'язки та обмеження). У свою чергу права та обов'язки публічних службовців є більш складною категорією, обумовленою впливом на ці елементи правового статусу цих службовців.

Звернемо увагу на те, що права державних службовців, як зазначає Ю.В. Ударцов, «визначені у нормах адміністративного права являють собою підвид їх суб'єктивних прав, дозволяючи останнім бути учасником державно-службових відносин». При цьому вчений (на прикладі державних службовців органів прокуратури) доходить думки, що права державних службовців є поняттям, котрим охоплюються різні складові, головним чином: (а) права людини; (б) права громадянина; (в) загальні права державних службовців; (г) загальні права державних службовців відповідного органу; (д) безпосередні права державного службовця відповідного органу. Таким чином, зокрема, державні службовці органів прокуратури, як зазначає Ю.В. Ударцов, мають поряд з правами людини, громадянина, державного службовця України і «специфічні права, передбачені за посадою, необхідні їм для безпосереднього виконання своїх функціональних обов'язків» [7, с. 944–945]. При цьому, вченим не в повній мірі враховується те, що ч. 3 ст. 5 Закону України «Про державну службу» закріплено правило, у відповідності до якого «дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом». З огляду на це, можемо дійти думки, що в структурі категорії «права публічних службовців» також містяться права, котрі передбачені трудовим законодавством й не закріплені спеціальним законодавством й цим законодавством

не виключаються. Відповідним чином ці висновки застосовні й щодо обов'язків публічних службовців.

4. Обмеження персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України. Чинне адміністративне законодавство України, у переважній частині передбачає обмеження саме для державних службовців (для працівників, які не є службовцями, у переважній частині застосовуються ті обмеження, що передбачаються законодавством про працю). При цьому вказані обмеження можна поділити на загальні та спеціальні. Загальні обмеження, передбачені для державних службовців містяться у ст. 32 Закону України «Про державну службу». Зокрема, з одного боку, не допускається призначення на посаду державної служби особи, яка буде прямо підпорядкована близькій особі або якій будуть прямо підпорядковані близькі особи, а, з іншого боку, на державних службовців поширюються обмеження, передбачені Законом України «Про запобігання корупції».

5. Принципи та гарантії, передбачені законодавцем для персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України. Принципи та гарантії публічних службовців та інших працівників, що складають персонал відповідних органів є важливим елементом їх адміністративно-правового статусу, яким забезпечується належне виконання цими особами власних службових (трудових) функцій у структурі зазначених органів.

Аналогічну позицію у тій чи іншій мірі дотримуються також й інші вчені та дослідники. Зокрема, О.П. Бортник зазначає, що «юридичні гарантії відіграють службову роль щодо прав та обов'язків, які складають ядро правового статусу особи, оскільки забезпечують їх ефективне функціонування, впливають на їх обсяг» [8]. У свою чергу українська вчена Л.В. Крупнова, розглядаючи адміністративно-правовий статус працівника державної виконавчої служби України, доходить думки, що «гарантії працівника виконавчої служби потрібні не самі по собі, а для більш повного перетворення в життя їх посадових прав і обов'язків», з чого випливає, що їх характер,

система та види «повинні якомога повніше відповідати повним формам реалізації цих прав та здійснення обов'язків». Саме тому, поняття «гарантії проходження державної служби працівниками виконавчої служби», на думку вченої, слід визначити як «нормативно закріплені умови і засоби, що забезпечують у підрозділах реальні можливості щодо реалізації наданих їм службових прав та здійснення посадових обов'язків» [9, с. 14].

6. Юридична відповідальність персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України. Термін «відповідальність», як справедливо зазначає українська вчена І.Б. Аземша, «нині є доволі не визначеним і з точки зору юридичної науки» [10, с. 54], хоча цьому питанню приділяється досить ретельна увага вчених [див., напр.: 11–14] на загальному та галузевому рівнях. При цьому під поняттям «юридична відповідальність» українська правниці О.Ф. Скакун розуміє передбачені законом вид та міру державно-владного (тобто, примусового) зазнання особою, що порушила законодавство, втрат благ особистого, організаційного та майнового характеру за вчинене особою правопорушення [15, с. 278].

Висновки. Адміністративно-правовий статус персоналу органів публічної служби у правоохоронній сфері України є складним правовим феноменом, який складається з низки складових елементів, характеристика яких залежить від того, чи є працівник відповідного органу публічним службовцем, яку посаду він займає, а також в якому саме органі він обіймає відповідну посаду. При цьому у загальному виді розглядуваний правовий статус персоналу вказаних органів складається з наступних складових елементів: обсягу правосуб'єктності, яка дозволяє виникнути адміністративно-правовому статусу та зберігати його; порядок зайняття посади (працевлаштування); права та обов'язки (повноваження) персоналу; обмеження персоналу; принципи та гарантії, передбачені законодавцем для персоналу; юридична відповідальність персоналу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кравчук В.М. Поняття конституційної правосуб'єктності. *Історико-правовий часопис*. 2013. № 2. С. 71–74.
2. Сичов Д.В. Трудова правосуб'єктність працівника. *Вісник Національного університету внутрішніх справ*. 2004. № 27. С. 386–391.
3. Гладкий В.В. Неоднозначність трудової правосуб'єктності державного службовця. *Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах*: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 листоп. 2018 р.). Харків: Вид-во ХНУВС, 2018. С. 354–357.
4. Мельник К.Ю. Трудові правовідносини службовців правоохоронних органів: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05. Одеса, 2011. 34 с.
5. Грай М.П. Державно-службові відносини в Україні: стан та напрями розвитку: автореф. дис. ... канд. наук з держ. управл.: 25.00.03. Київ, 2012. 20 с.
6. Петришин О.В. Правовий режим державної служби: питання загальної теорії: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01. Харків, 1999. 33 с.
7. Ударцов Ю.В. Права та обов'язки державних службовців органів прокуратури: адміністративно-правовий аспект. *Форум права*. 2012. № 4. С. 944–949.
8. Бортник О.П. Гарантії працівника у випадку розірвання трудового договору. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Право. 2013. № 1(7). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2013/n1/13boprtd.pdf> (дата звернення: 12.04.2018).
9. Крупнова Л.В. Адміністративно-правовий статус працівника державної виконавчої служби України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2008. 24 с.
10. Аземша І.Б. Юридична відповідальність: сучасні погляди, дискусії та концепції. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 54–57.
11. Волинець В.В. Основні підходи до розуміння юридичної відповідальності у сучасному трудовому праві. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Т. 3, Вип. 6. С. 37–42.

12. Крижановська В.А. Адміністративна відповідальність в адміністративному праві України: сучасне розуміння, нові підходи: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2016. 258 с.

13. Луцьюк П.С. Концептуальні засади юридичної відповідальності в сучасних умовах розвитку трудового законодавства: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.05. Київ, 2017. 458 с.

14. Пузанова В.В. Концептуалізація правового режиму трудової відповідальності. *Проблеми юридичної науки очима молодих науковців*: зб. проступком проти публічного порядку за своєю юридичною суттю визнається проти-правна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на публічний порядок і за яку законом передбачено відповідальність. Підкреслено, що взаємна залежність об'єктивних і суб'єктивних ознак проступку проти публічного порядку не вказує на їх несамостійність, а навпаки, лише доведення наявності кожного елементу створює основу відповідальності. Наголошено, що виходячи із правової регламентації та сутності саме проступків проти публічного порядку, видається більш доцільною для характеристики порушень публічного порядку саме як протиправних діянь, які за обсягом завданої шкоди можуть бути перекваліфіковані на злочин, використовувати структурне розмежування їх складу на чотири підсистеми, які у свою чергу складаються з елементів, а також ознак елементу складу проступку, які наведено в Загальній та Особливій частинах Кодексу України про адміністративні правопорушення.

15. Скакун О.Ф. Теория государства и права: учебник. Харьков: Изд-во «Консум», 2000. 704 с.

УДК 342.922

ОЗНАКИ ПРОСТУПКУ ПРОТИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ

FEAURES OF MISCONDUCT AGAINST PUBLIC ORDER

Комісаров С.А.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правознавства*

Севєродонецького інституту

ПраТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом

Стаття присвячена аналізу складових дефініції «проступок проти публічного порядку» та визначенню його основних ознак. З різних позицій науки адміністративного права розкрито теоретичні напрацювання у досліджуваній сфері, зроблено ревізію термінологічної бази, зокрема проаналізовано два основні підходи окремих груп науковців щодо застосування та співвідношення термінів «суспільно шкідливі діяння» та «суспільно небезпечні діяння». Особливу увагу приділено визначенню та розмежуванню термінів «злочин», «правопорушення», «проступок» та «публічний проступок». Акцентовано, що практичне значення для діяльності всіх правоохоронних органів має також поділ складів проступку на однозначні й альтернативні, зокрема щодо однозначних – у них чітко й однозначно вказується ознака проступку, в альтернативних – кілька варіантів ознак, досить часто передбачається кілька варіантів дій. Зроблено висновок, що проступком проти публічного порядку за своєю юридичною суттю визнається проти-правна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на публічний порядок і за яку законом передбачено відповідальність. Підкреслено, що взаємна залежність об'єктивних і суб'єктивних ознак проступку проти публічного порядку не вказує на їх несамостійність, а навпаки, лише доведення наявності кожного елементу створює основу відповідальності. Наголошено, що виходячи із правової регламентації та сутності саме проступків проти публічного порядку, видається більш доцільною для характеристики порушень публічного порядку саме як протиправних діянь, які за обсягом завданої шкоди можуть бути перекваліфіковані на злочин, використовувати структурне розмежування їх складу на чотири підсистеми, які у свою чергу складаються з елементів, а також ознак елементу складу проступку, які наведено в Загальній та Особливій частинах Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: проступок, публічний порядок, правопорушення, склад проступку, ознаки проступку, суспільна небезпека, шкідливість.

Статья посвящена анализу составляющих дефиниции «проступок против общественного порядка» и определению его основных признаков. С разных позиций науки административного права раскрыты теоретические наработки в исследуемой сфере, сделано ревью терминологической базы, в частности проанализированы два основных подхода отдельных групп ученых по применению и соотношению терминов «общественно вредные деяния» и «общественно опасные деяния». Особое внимание уделено определению и разграничению терминов «преступление», «правонарушение», «проступок» и «публичный проступок». Акцентируется, что практическое значение для деятельности всех правоохранительных органов имеет также разделение составов проступка на однозначные и альтернативные, в частности относительно однозначных – у них четко и однозначно указывается признак проступка, в альтернативных – несколько вариантов признаков, достаточно часто предусматривается несколько вариантов действий. Сделан вывод, что проступком против общественного порядка по своей юридической сути признается противоправное, виновное (умышленное или неосторожное) действие или бездействие, посягающее на общественный порядок и за которое законом предусмотрена ответственность. Подчеркнуто, что взаимная зависимость объективных и субъективных признаков проступка против общественного порядка не указывает на их несамостоятельность, а наоборот, только доказательства наличия каждого элемента создает основу ответственности. Отмечено, что исходя из правовой регламентации и сущности именно проступков против общественного порядка, представляется более целесообразной для характеристики нарушений общественного порядка именно как противоправных деяний, по объему ущерба могут быть переквалифицированы на преступление, использовать структурное разграничение их состава на четыре подсистемы, которые в свою очередь состоят из элементов, а также признаков элемента состава проступка, приведенные в Общей и Особенной частях Кодекса Украины об административных правонарушениях.

Ключевые слова: проступок, публичный порядок, правонарушение, состав проступка, признаки проступка, общественная опасность, вредность.